

Гончарова Наталія Олександрівна
кандидат педагогічних наук,
Державна наукова установа
«Інститут модернізації змісту освіти»,
м. Київ, Україна

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СТВОРЕННІ УНІКАЛЬНОЇ ВИШИВАНКИ

Питання ідентичності країни, нації, народності, особистості мають велике сакральне значення в житті кожного і своїм корінням уходять в саму давнину.

Аналіз науково-методичної літератури дозволяє виокремити загальні твердження, які характеризують вишиванку як генетичний код нації, як оберіг матері, як красивий елемент костюма тощо.

В умовах воєнного стану в Україні свято дня вишиванки набуло особливого забарвлення і стало символом єдності українців з усіх куточків світу, віри в перемогу, уособленням традицій та патріотизму.

Вишиванка (сорочка, вишита сорочка, вишивана сорочка) – назва сорочки, прикрашеної орнаментованою вишивкою, важлива складова українського національного вбрання. Це певним чином розшита біла сорочка. Вишивають сорочки на комірі, кінцях рукавів, пазусі, інколи на місцях з'єднання рукава і вздовж усього рукава при цьому використовують у різних місцях різні нитки та їх поєднання. Варто зазначити, що до вишиванок ставилися як до святині, передавали від покоління до покоління, з роду в рід, берегли як реліквії. Узори, що прикрашають вишиванку, вважали, мають оберегову силу і різняться залежно від регіону. Символічний образ вишиванки часто присутній у народних піснях про кохання та родинне життя [1; 3, с.88].

В енциклопедії українознавства зазначено, що вишивка – це *«один із найпоширеніших видів ручних праць українських жінок і, зокрема, дівчат. Вишивки уживають в українському народному побуті передусім на предметах одягу, на жін. і чоловічих сорочках. Крім того, вишивки поширені на*

предметах домашнього вжитку, як наліжники, обруси, пошивки, рушники та ін. Кожна вишивка своєю технікою, композицією, мотивами й кольорами відповідає своєму призначенню. Спеціальні мотиви уживаються для чоловічих сорочок, інші для жіночих і дитячих або для людей старших і молодших. Відмінні мотиви і барви для рушників і обрусів, для речей буденних, весільних і жалобних» [2].

Археологічні знахідки в Україні свідчать про те, що вишивка існувала тут ще з доісторичних часів. Вишивки зустрічаються на малюнках і на найдавніших шматках полотна, що дійшли до нас. Вишивка тканиною була натхненна спочатку вірою через захисні символи, а потім і естетичними мотивами [2].

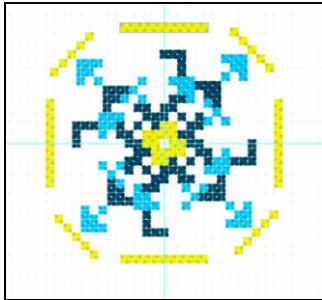
З ХХ століття вишиванка носить окремо або разом з костюмом як святковий, культурний, патріотичний одяг.

Сьогодні, завдяки розвитку технологій, в кожного є можливість доторкнутися до створення унікальної вишиванки, в яку через вишивку символів та використання кольорів закладено силу роду, енергію імені та прізвища людини.

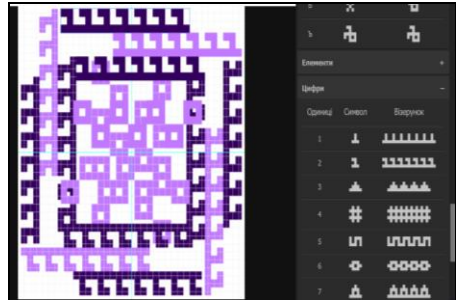
Існує достатньо сервісів для створення схем по вишиванню хрестиком, перетворення улюбленого фото в схему для вишивання: Pattern Maker Stitch Art, Stoik Stitch Creator, PC Stitch тощо.

Розглянемо сервіс Ornament Name (<https://ornament.name>) – це сервіс для створення унікального національного українського орнаменту. Це зручний для кожного онлайн-конструктор, який розроблений для людей всіх рівнів і зручний для використання на пристроях всіх типів. Прикрашаючи свій одяг або аксесуари вишивкою, ви особисто вкладаєте в неї необхідний зміст (ім'я, країну, сузір'я, почуття, музику, тварин тощо).

Так, на рисунку 1 у символах зашифровані слова і цифри: жіноче ім'я Наталія (рис. 1 а) та 2022 рік (рис. 1 б).

а)

б)

Рис. 1. Використання літер (а) і цифр (б) у створенні орнаменту вишивки

Окрім використання літер і цифр можна застосувати символи «вода» та «пелюстка» (рис. 2).

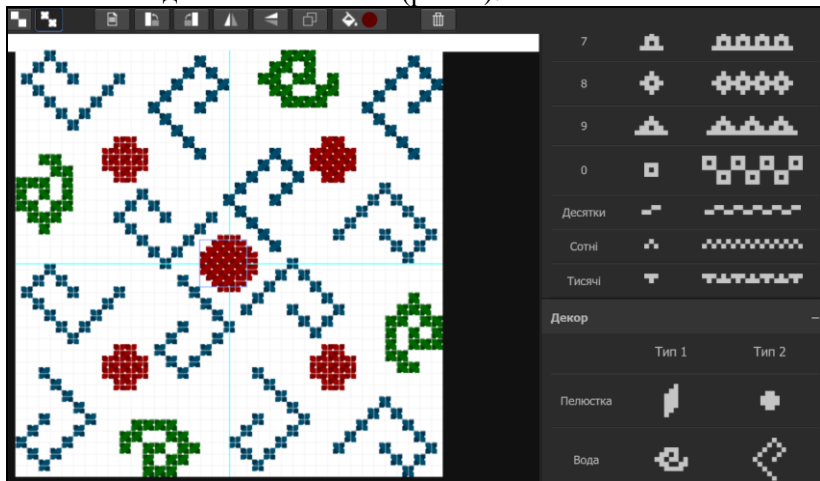

Рис. 2. Використання декоративних символів у створенні орнаменту

Також зазначимо, що перед роботою із сервісом та створенням своєї унікальної вишивки, варто ознайомитися із правилами побудови орнаменту, щоб надалі орнамент можна було легко роздрукувати й вишити. Такі правила дуже добре описані у представленому сайті в розділі «Інструкція».

Окрім того, на сайті розміщено понад 7 тисяч готових орнаментів, які поповнюються щодня і є можливість додати свій орнамент, а також фото вишитої речі.

Ще один сервіс – «Текстова вишивка» (<https://vyshyvka.ukrzen.in.ua/>) – допоможе миттєво згенерувати ваше ім'я у готову вишивку. Вам достатньо зазначити ім'я або набір слів у відповідному віконці програми, обрати один з 4 алгоритмів генерації, та один з трьох варіантів відображення із запропонованих за допомогою відповідних клавіш, а далі натиснути «Вишити». В результаті ви отримаєте орнаментальну композицію. Алгоритм кодування даної програми ґрунтується на книзі Володимира Підгірняка «Текстова вишивка».

Таким чином, використання сучасних технологій, зокрема, сервісів по створенню вишивки, спростить процес створення орнаменту, дозволить переглянути вигляд готової речі, а також скоротить час на виготовлення вишиванки, яка підкреслить вашу індивідуальність.

Список використаних джерел

1. Вишиванка // Словник української мови : у 20 т. К. : Наукова думка, 2010-2020.
2. Вишивки // Енциклопедія українознавства. URL : <http://izbornyk.org.ua/encycl/euii022.htm>
3. Жайворонюк В. В. Знаки української етнокультури: словник-довідник. Київ: Довіра, 2006. 703 с.